

[Fr. Kristiansen.]

dan Elev at øve en langt større Indflydelse og personlig Paavirkning end den kommunale Fortsættelsesklasse eller Aftenskolen, eller hvilken anden af de mange Former for Ungdomsundervisning vi kan nævne. Den væsentlige Grund hertil, tror jeg, er den, at her har Forældrene frit Valg og kan vælge den Skole, som de føler sig mest trygge ved at betro deres Børn til, fordi de føler, at de der føres i samme Retning, som de selv i deres daglige Tilværelse i Hjemmet efter fattig Evne har søgt at drage dem. Dette, at Forældrene og Skolen mødes i absolut Tillid og Forstaaelse, er af stor og vidtrækkende Betydning for det bedste Resultat af et saadant Skoleophold.

I øvrigt skal jeg afholde mig fra at omtale de andre nye Bestemmelser i Lovforslaget og kun udtale min Glæde over, at de i saa høj Grad — ja, man kan sige fuldt ud — imødekommer Efterskolens Ønsker.

Jeg skal med disse Ord paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling her i Tinget.

Undervisningsministeren (Jørgen Jørgensen): Jeg takker Ordførerne for deres velvillige Udtalelser om det foreliggende Lovforslag.

Det ærede Medlem Hr. Thomsen spurgte, om de stedlige Tilskud egentlig betød saa forfærdelig meget mere i Forhold til de Beløb, det koster at drive en Efterskole nu. Nej, det gør de egentlig ikke; de er meget smaa og forholdsvis ubetydelige i Forhold til de Udgifter, der er forbundet med at drive en Skole. Naar vi alligevel har beholdt dem, er det, fordi man fra Efterskolernes første Tid ved Lovgivning om disse Skoler har lagt Vægt paa, at der bliver vist en stedlig Interesse. Jeg synes i og for sig, at dette er et godt Princip, som vi skal beholde, selv om det kontante Beløb, som denne Interesse giver sig Udslag i, ikke er særlig stort. Det er altsaa dette, der er den egentlige Grund til, at man har fastholdt denne Bestemmelse.

Hvad angaar Fordelingen af Elevunderstøttelserne i de sønderjyske Amter gennem Sønderjydsk Skoleforening, saa drejer det sig jo om en Bemyndigelse, som Ministeren gennem Bestemmelserne i § 12 faar til at kunne lade en Del af de Beløb, der er stillet til Raadighed, og som kan tilfalde Elever i de sønderjyske Landsdele, fordele gennem Sønderjydsk Skoleforening. Det er jo dog i og for sig naturligt, naar der er en Organisation, der yder saa store Beløb til Elevunderstøttelse til disse Skoler,

som Sønderjydsk Skoleforening gennem Aarene har gjort, at man saa, naar Pengene skal fordeles, er klar over, hvilke Midler der fra anden Side ydes de enkelte Ansøgere, saa at dette kan tages i Betragtning ved Anvendelsen af de Midler, Foreningen har til Raadighed. Det er ifølge Lovforslaget Hensigten at fortsætte paa samme Maade. Det er givet, at Elever, der søger Skoler, som er godkendt af Staten, faar de samme Beløb af Statens Midler til et Ophold paa disse Skoler, enten de søger gennem Sønderjydsk Skoleforening, eller de søger direkte gennem Ministeriet.

Da Efterskolerne i sin Tid kom frem, blev de mødt med megen Skepsis fra mange Sider, ikke mindst fra grundtvigsk Side, fordi man var betænkelig ved Skoler for Ungdommen i disse Aldersklasser. Men saa viste det sig jo efterhaanden, at man i skoleinteresserede Kredse, ikke mindst inden for de grundtvigske Friskoler, ønskede at knytte Eleverne til Skolen, ogsaa efter at Børnene var kommet ud over den undervisningspligtige Alder, og saa fik man skabt en Skoleform, der viste sig egnet for Børn i disse Aldersklasser, og nu tror jeg, at man Landet over vil sige, at den Form for Undervisning, som er blevet kendt gennem Efterskolerne, giver gode Betingelser for en harmonisk Udvikling over Barneskolen til Højskolen, og jeg tror, at Efterskolerne gør stor Nytte for de Aldersklasser, som de i særlig Grad henvender sig til. Det har været vanskeligt for Børn fra ubemidlede Hjem at komme paa disse Skoler med den Støtte, som Staten har ydet. Det bliver nu væsentlig forbedret, men jeg gaar ud fra, at mange Kommuner fremdeles paa samme Maade som hidtil vil yde deres Støtte. Dels er det en billig Ordning for Kommunerne at yde en Støtte til de Elever, som søger de Efterskoler, der findes, fremfor at oprette kommunale Efterskoler, dels vil det mange Steder være saadan, at Omkostningerne ved et Skoleophold bliver langt mindre, naar Børnene kan bo hjemme, end hvis de skal opholde sig paa Skolen, saa hvis der fremdeles er Interesse fra Kommunalbestyrelsernes Side og man nu med den Støtte, som kan ydes til Elevunderstøttelser, kan faa en væsentlig Støtte fra Staten, vil der være skabt et Grundlag for, at intet Hjem af økonomiske Grunde behøver at holde Børnene borte fra den Undervisning, som Efterskolerne kan give. Jeg tror ogsaa, at her er nyt Land at dyrke op, hvor det nok skal vise sig, at de bedre økonomiske Vilkaar vil øge Tilgangen i meget betydelig Grad i Aarene, der kommer, og jeg